

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficult. 3. Explicatur specificativum scientiæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

RESPONDETUR, quòd formale objectum, dicat abstractionem tanquam conditionem sub qua, non autem tanquam aliquod prædicatum specificativum: conditio autem sub qua, non specificat; sicut nec ultio specificatur ab approximatione ignis.

DICES III. Materialitas objecti officit scientiæ. Ergò ut cognoscatur objectum debet abstrahi.

RESPONDETUR. Etiam posito quòd debeat abstrahi objectum, non sequitur abstractionem illam specificaturam. Arriaga etiam advertit materialitatem non officere scientiæ, nam nihil nos cognoscimus nisi dependentem à sensibus. Imò si materialitas obest scientiæ, sequitur, quòd Physica & Mathematica non sint scientiæ; verè enim dicunt aliquam materiam, jam autem aliqua materia, est verè materia.

Punctum Difficultatis 2.

Rejiciuntur alii modi idem explicandi.

EXPLICAT IV. Arriaga hic disp. I. sec. II. num. 17. quòd Scientiæ specificentur ab objecto, tam Attributionis quam Attributo. Ratio, scientia non solum respicit objectum Attributionis, sed etiam objecta Attributa. Ergò etiam per illa specificatur. Additq; etiam ab objecto materiali proximo, specificari scientias: quia actus respiciunt etiam objectum proximum materiale, ita, ut saltem numero mutetur actus, pro mutatione objecti materialis proximi. Sed tamen ait ab objecto materiali remoto non specificari scientias, quia in se, nullo modo attingitur, perinde ac visio albedinis, non specificatur à pariete, eritq; eadem numero, si ve albedo sit in papyro si ve in homine, paries enim est objectum remotum ad visionem. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Quia nomine specificativi, venit hic formalitas, quæ ulterius non revocetur in illo genere: jam autem objectum Attributionis solum, non revocatur ulterius in scientia: si ergò specificabit, solum specificabit, adeoq; non specificabit scientias objectum Attributum. Præcipuè cum cognitio objecti Attributi, referatur ad objectum Attributionis, nec sinitur in Attributo.

Deinde hic quaeritur de specificativo, quòd sit solum, ratio differendi, jam autem materiale objectum, nisi ulterius quid addatur, est ratio etiam conveniendi.

EXPLICAT V. Oviedo. Specificationem scientiarum per subjectum formale, ita ut illæ sint distinctæ scientiæ, quæ distincta habent subiecta formalia, de quibus sub tali ratione demonstrat scientia passionem, causas, proprietates &c. Si autem quæras, per quid hoc ipsum

subjectum, sit distinctum, ab alio subjecto scibili, dicit desumendum id esse ex ipsa rei natura, juxta quam instituitur scientia adæquata, hinc incongruum est Conclusiones Logicas & Mathematicas in unum confundere, quæ ex natura sua aded sunt diversæ, non tamen hæc Unitas scientiarum ita est constituta, ut aliter inquit ille, non potuerit à Scientiarum Principibus taxari, attenda etiam ipsa rerum convenientia & disconvenientia. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT I. Quia ipsum subjectum formale ut dictum supra potest habere rationem materialis, adeoq; non distinctivi à reliquis scientiis.

NON SATISFACIT II. Quia ex una parte dicit quòd debeat desumi species scientiæ ex ipsa rei natura, ex altera parte, dicit, potuisse aliter speciem suam habere scientias, si alia taxa Doctorum accessisset; cum tamen quæ ex rei natura sunt talia, placitis humanis mutari non possint.

NON SATISFACIT III. Logica v. g. non potest habere actus Metaphysicos aut Ethicos, si enim definitio non potest esse Syllogismus, nec Syllogismus definitio. Ergò actus Logici v. g. non possunt esse actus Metaphysici & è converso. Ergò non stat jam in placito Philosophorum, ut hæc scientia, habeat hanc speciem.

Punctum Difficultatis 3.

Explicatur specificativum Scientiæ.

DICENDUM est. Specificari Scientias per naturam objecti attributionis, ita ut illæ scientiæ dicantur specie distingui, quæ habent objecta attributionis distincta. Videtur hanc sententiam docuisse Suarez. disp. 44. Sec. II. num. 63. & 68. Ut explicetur Conclusio.

PRÆMITTO I. Quod objectum formale attributionis non desumatur à placito Philosophorum, idq; tali discursu proponitur. Objectum non ideò est tale, quia cognoscitur, sed ideò tale cognoscitur, quia tale est, cum enim objecti cognoscibilitas sit ipsa rei entitas, prout objicibilis actibus intellectus, si nostra cognitio, rei entitatem non facit nec faciet scibilitatem objecti. Consequenter nec faciet objectum esse tale, quia cognoscitur ab intellectu, cum potius ideò tale cognoscatur, quia tale est.

Quod si talitatem suam objectum in communi, non sumit à cognitione, certè neque hoc ab intellectu desumet objectum aliquod, quia exigit has species, has proprietates, hæc principia, non est enim major ratio unius, quàm aliis, semperq; cognoscibilitas objecti, antecedit notitiam scientiæ. Consequenter non pendeat hoc à nostris conceptibus, quòd corpus habeat partes compositi-

positivas materiam & formam, nec pendeat hoc à nostro placito, quòd Elementa, Caeli &c. sint species corporis, quòd item Quantitas sit ejusdem proprietates. Porro si non pendet à nostris conceptibus, quòd hoc objectum has causas, has proprietates, hæc opposita habeat &c. Consequenter non pendeat ab arbitrario placito, quòd hoc & non aliud, sit objectum attributionis, esse enim objectum attributionis, est esse tale, ad quòd omnia, dictis ut numeravi modis in scientia revocantur.

PRÆMITTO II. *Pendere id à Natura ipsa Objecti.*

RATIO. Si enim non pendet ab arbitrario nostro placito, quòd hoc sit objectum attributionis. Ergò hoc debet proficisci ab ipsa rei natura, quidquid enim est, est aut per rationem nostram, aut realiter, hoc est, non per rationem nostram. Si ergò rationem objecti attributionis, res non habeat beneficio conceptuum nostrorum, habebit id necessario, adeoque ex natura, realitate, essentia sua. Jam verò si pendet hoc ab ipsa rei natura, quòd hoc sit objectum attributionis, pendeat etiam ab ipsa rei natura, quòd hoc objectum sit in hac vel illa specie: cum enim res non per aliud à se, sint res, nec per aliud à se, sint in hac specie, esse enim illam, & esse in hac specie, est idem entitativè & realiter; hinc si se ipsa, & non beneficio conceptuum nostrorum, est hæc res, objectum attributionis, se ipsa & non beneficio conceptuum nostrorum, hoc objectum, habebit speciem suam condistinctam, à specie, quam habet objectum aliud scientiæ, & sicut homo habet hoc ex exigentia suæ naturæ, quòd homo sit, quodq; sit in hac specie animalis rationalis, habet hoc itidem ex essentia & natura hominis; ita & in præsentia, si objectum attributionis, quòd sit objectum Attributionis habet hoc ex essentia & natura sua, consequenter & quòd species illius sit differens specie, ab objecto aliud scientiæ, habebit hoc ex essentia & natura sua.

PRÆMITTO III. *Quòd esse hoc objectum Attributionis, non sit quid distinctum re, ab ipsomet objecto materiali & formali, simul sumptis.* Hujus enim nulla necessitas, imò nec ostendi potest quid sit illud; tamen hæc ratio distinguitur ratione ab objecto materiali & formali; nam formale revocatur adhuc ad objectum Attributionis, habetq; formalitatem contenti, habet formalitatem inadæquati &c. hæc autem præstant fundamentum, hæc duo inter se distinguendi. Formalitasq; constituens objectum in esse objecti Attributionis, est referibilitas ad illud omnium, in illa scientia contentorum. Quam referibilitatem ad se, non dicunt objectum materiale & formale sub ratione materialis & formalis, quamvis illa ipsa referibilitas nihil sit in re, præter ipsum materiale & formale simul sumpta. *His præmissis*

PROBATUR I. Conclusio argumento negativo, quia scientiæ debent per aliquid specificari, non specificantur autem per aliquid commodius,

quàm per objectum Attributionis, per quid enim?

PROBATUR II. Quia secundum persuasione Doctorum, quæ attendit ad nexum, quem habent scientiæ cum objectis tanquam cum terminis suarum relationum, debent scientiæ distinguí per objecta, sed non per aliud, quàm per objectum attributionis ut colligi potest ex impugnationibus allatis. Ergò.

PROBATUR III. Ex proportione ad alia specificativa, quia in aliis ea specificant, quæ sunt radix reliquorum, ad quæ, omnia reliqua, tanquam ad ultimum revocantur, & quæ faciunt alteri illud non convenire. Sed solum objectum Attributionis est tale, hoc enim deposcit ipsa natura & formalitas attributionis.

OBJECTUR I. Si scientiæ fumerent suam speciem ab objecto attributionis natura sua tali, sequeretur scientiarum inventores nihil invenisse, cum scientiis objecta non invenerint, sed hoc est falsum. Ergò.

RESPONDETUR. Nihil quidem inventores scientiarum objectis contulisse à priori, non enim fecerunt, quòd hoc objectum tales causas, talia principia, tales species, exigat: contulerunt tamen aliquid à posteriori, quia sua speculatione adverterunt ad hoc objectum &c. ad eum modum quo venatici canes feram in sylvis non ponunt, sed investigant.

OBJECTUR II. Si objectum attributionis daret speciem scientiæ, non essent plures objectorum species intra eandem scientiam, sicut non sunt plura objecta attributionis, sed sunt plures species.

RESPONDETUR. Esse plures species inadæquatas objectorum in scientia; unam tamen adæquatam & ultimam, desumibilem ab objecto attributionis; multoq; magis erunt plures species objecti, secundum rationem entitativam.

INSTABIS I. Si possent esse plures species objecti etiam in ratione Entis, hoc ipso non revocarentur ad unum specie objectum attributionis, quia species non revocantur ad species, sed ad genera.

RESPONDETUR. Veram esse propositionem de speciebus adæquatis adeoque non subordinatis; non autem de speciebus inadæquatis seu subordinatis ad eum modum quo ex pluribus speciebus medicis, conficitur una specie medicina.

INSTABIS II. Si possent revocari plures species objectorum ad objectum attributionis, etiam objectum attributionis, posset alio revocari & sic in infinitum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia & esset illud objectum attributionis ut supponitur, & non esset attributionis, quia de essentia objecti attributionis est, aliò non revocari.

INSTABIS III. Saltem non adesse causam: cur objecta scientiarum non possint revocari ad unam scientiam, & unum objectum, quòd sit Ens specu-

speculabile ut speculabile, & hoc docuit Mirandulanus. Probabileque putat Oviedo.

RESPONDETUR. Negando Sequelam, quia non debet esse idem objectum scientiarum, quod & ipsius intellectus: quia intellectus latius se extendit, quam scientia; hinc extendit se intellectus, & ad opiniones & ad sophismata, ad quæ se per se, non extendit scientia. Jam verò si scientia, ad quam tu vis revocari alias scientias, haberet objectum Ens speculabile, illa scientia se tam late per se extenderet, atque ipse intellectus. Deinde hoc ipso, sequeretur jam in scientiis particularibus, non dari rigorosum objectum attributionis, sed non nisi in illa scientia, ad quam reliquæ omnes revocarentur, quæ saltem ipsa, adhuc per objectum attributionis specificaretur ex dictis, quod sufficeret ad verificandam Conclusionem de specificatione scientiæ. Denique cum dentur scientiæ etiam practicæ, saltem illæ, non referent suum objectum, ad Ens speculabile.

OBJICITUR III. Objectum attributionis est scientiæ extrinsecum. Ergo illam specificare non potest.

RESPONDETUR. Si quid ipsum sit ad extrinsecum, ab extrinseco tanquam sibi proportionato, specificari poterit. Cum ergo scientia sit ad aliud, nempe ad objectum, ultimato autem ad objectum attributionis, bene ab illo specificari poterit. Deinde etiam specificatio in scientia alia est extrinseca, & hæc habetur ab objecto, alia intrinseca, & hæc habetur ab ipsa entitate scientiæ, fundante talem habitudinem ad objectum.

OBJICITUR IV. Si scientia haberet unum objectum attributionis natura sua tale in specie, sequitur scientiam esse simplicem qualitatem, sed non est simplex. Ergo.

RESPONDETUR. Ipsum objectum attributionis, non esse simplicem qualitatem, nam dicit cognitionem causarum, effectuum, specierum &c. quæ nec in ratione entis, nec in ratione scibilis sunt idem. Caterum si objectum attributionis præcisivè sumatur, nondum scientia erit simplex qualitas, quia ratio simplicis qualitatis, non est pensanda ex præcisionibus & intentionibus nostris, sed ex eo quod est à parte rei, cum & ipsa ratio qualitatis simplicis, sit quid physicum. Jam autem à parte rei objectum attributionis spectatum, importat plura.

OBJICITUR V. Hanc sententiam non condistingui à sententia per rationem formalem *Quæ* distinguente scientias.

RESPONDETUR. In re quidem rationem objecti attributionis, non distingui realiter ab objecto formali; distingui tamen ratione; quia competunt aliqua prædicata rationi attributionis, quæ non competunt rationi formali quæ, & hæc ipsa prædicata sunt proportionata iis, quæ competunt manifestè specificativis rationibus. Nam v. g. ratio specificativa ultimo, non refertur ad aliud, in eo, quod specificatur, ut videre est in ra-

tionalitate, quæ in homine ad nihil aliud refertur, cum tamen ad illam visibilitas v. g. refertur. Jam autem ratio formalis quæ, præcisè spectata, id non importat, imò deposcit ut refertur ad objectum attributionis quæ tale. Ratio item specificativa ultimo petit ut ad se alia referantur, hoc autem non dicit ratio formalis *Quæ*, quæ talis, cum id tamen dicat ratio attributionis. Non nego tamen etiam in objecto attributionis posse aliquid commune aliis scientiis reperiri: neq; hoc obstat quominus per objectum attributionis specificentur scientiæ; sicut non obest ut rationalitas specificet hominem quantumvis in ea aliquid commune involvatur; nempe ratio Entis.

OBJICITUR VI. Unus intellectus sufficit ad omnia cognoscibilia, unus sensus communis ad omnia sensibilia. Ergo & una scientia sufficeret ad omnia scibilia.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia absurdum est idem esse objectum scientiarum & intellectus, ut dictum supra, quod absurdum non sequitur, si intellectus sufficiat ad omnia cognoscibilia, & sensus unus communis, ad omnia sensibilia. Deinde, quia potentia hoc ipso, quia potentia est, censetur communiter ad omnia illius lineæ objecta, se extendere, essetq; illa multiplicatio potentiarum sine necessitate, hinc unus v. g. intellectus, extendit se ad omnia intelligibilia. Jam autem est necessitas multiplicandi scientias, nec scientia, ex eo, quia scientia est, extendere se debet ad quodvis scibile.

OBJICITUR VII. Si specificarentur scientiæ ab objecto, deberent illa objecta quocunq; modo sumpta, habere unitatem physicam.

RESPONDETUR. Negando Sequelam. Ratio, quia huius unionis physice nulla necessitas, præcipue quia hæc pertinentia objectorum ad unam scibilitatem, nihil aliud est, quam revocabilitas eorundem ad unum attributionis objectum; & ex parte objecti exigentia, ut si cognosci perfecte debeat, debeant etiam cognosci illius species, causæ, proprietates, &c.

INSTABIS. Arbitraria est divisio mundi in 4. plagas, ergo & arbitraria Divisio scientiarum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia istius quaternarii, nullum fundamentum est in natura, quod autem materia & forma sint principia corporis naturalis, quod Quantitas sit illius passio &c. fundatum est hoc in natura, & quia objectum attributionis in hoc stat, quòd ad illud revocetur, hoc quidem tanquam principium, illud tanquam passio &c. ideo objectum Attributionis, non erit ex placito.

DIFFICULTAS VI.

De Unitate Scientiæ.

Maximè hic attendemus ad hoc; an Scientia sit simplex qualitas, de quo sit

PUN.